

Komentarze

Problemy podatkowe związane z definicją zorganizowanej części przedsiębiorstwa

Coraz większe kłopoty stwarza definicja zorganizowanej części przedsiębiorstwa (ZCP), zawarta w przepisach regulujących podatki dochodowe oraz podatek od towarów i usług. Wśród źródeł problemów interpretacyjnych w czołówce plasuje się wymóg przejścia zobowiązań wraz z pozostałymi składnikami wchodzącymi w skład ZCP.

Przez zorganizowaną część przedsiębiorstwa należy rozumieć organizacyjnie i finansowo wyodrębniony w istniejącym przedsiębiorstwie zespół składników materialnych i niematerialnych, w tym zobowiązania, przeznaczonych do realizacji określonych zadań gospodarczych, który zarazem mógłby stanowić niezależne przedsiębiorstwo samodzielnie realizujące te zadania. Taką definicję zawierają ustawy regulujące podatki dochodowe oraz ustawa o VAT. Stosowanie w praktyce tej definicji sprawia mnóstwo problemów zarówno podatnikom, jak i organom podatkowym. Problemy interpretacyjne są o tyle istotne, że ustawy podatkowe zawierają szczególne przepisy regulujące skutki transakcji mającej za przedmiot zorganizowaną część przedsiębiorstwa. Przykładowo ustawa o VAT przewiduje wyłączenie z opodatkowania tego typu transakcji.

Kluczowym problemem jest kwestia przejścia zobowiązań na nabywcę zor-

Artur Cmoch

doradca podatkowy, wspólnik w kancelarii Grynhoff Woźny Wspólnicy

ganizowanej części przedsiębiorstwa. Z literalnej interpretacji powołanego przepisu wynika, że zobowiązania są częścią ZCP i powinny przejść na nabywcę. Kłopot polega na tym, że zgodnie z regulacjami zawartymi w kodeksie cywilnym, w opisywanej sytuacji do przejścia zobowiązań wymagana jest zgoda wierzyciela. Zobowiązania nie wchodzi bowiem w skład przedsiębiorstwa. Gdyby przyjąć, że zobowiązania są koniecznym elementem ZCP, w praktyce dochodzić może do absurdalnych sytuacji. Przykładowo, jeżeli wierzyciel nie wyraziłby zgody na przejście zobowiązań, wówczas dany zespół składników nie może być traktowany jako ZCP. Tymczasem od zgody wierzycieli nie może zależeć, czy w danej sytuacji mamy do czynienia ze zorganizowaną częścią przedsiębiorstwa, czy też nie.

Jakie jest źródło obecnych problemów interpretacyjnych? Przepisy ustaw defi-

niujących przedsiębiorstwo odwołują się wprost do definicji zawartej w przepisach kodeksu cywilnego. Na gruncie tych przepisów brak wątpliwości, że zobowiązania nie wchodzi w jego skład. Taki stan prawny obowiązuje od 25 września 2003 r. Jednak wcześniej w skład przedsiębiorstwa wchodziły zobowiązania. Wydaje się, że autorzy przepisów podatkowych nie zauważyli wprowadzonej zmiany i nie zaktualizowali w odpowiedni sposób definicji zorganizowanej części przedsiębiorstwa. Mamy zatem obecnie do czynienia z sytuacją, w której definicja przedsiębiorstwa nie zawiera zobowiązań, natomiast zobowiązania w dalszym ciągu są elementem zorganizowanej części przedsiębiorstwa. Sprawę dodatkowo komplikuje orzecznictwo sądów cywilnych. W ich ocenie zorganizowana część przedsiębiorstwa powinna być kwalifikowana jako przedsiębiorstwo w rozumieniu art. 55¹, zatem w ramach jednego podmiotu funkcjonować może kilka samodzielnych przedsiębiorstw, czyli ZCP to nic innego jak po prostu przedsiębiorstwo.

Opisany problem należy rozwiązać w trybie pilnym. Doskonałą okazją jest opracowywana obecnie przez Ministerstwo Finansów nowelizacja ustaw podatkowych. Wystarczy z obecnej definicji ZCP usunąć wyraz „zobowiązania” i życie przedsiębiorców choć odrobinę stanie się prostsze.

em